

Puck, az öreg hajléktalan

HARMINC ÉVE TAGJA A SZEGEDI NEMZETI SZÍNHÁZ TÁRSULATÁNAK HERCEG ZSOLT, AKI MOSTANÁBAN EGYMÁS UTÁN KAPJA AZ ELISMERÉSEKET.

Tavaly a teátrum örökös tagjává választották, néhány napja pedig az előző évad legjobb Shakespearé-színésznek járó Gábor Miklós-díjjal tüntették ki a budapesti Tivoli Színházban a Zsótér Sándor rendezésében bemutatott Britten-operában, a Szentivánéji álomban Puck szerepében nyújtott alakításáért.

– **Meglepődött?**

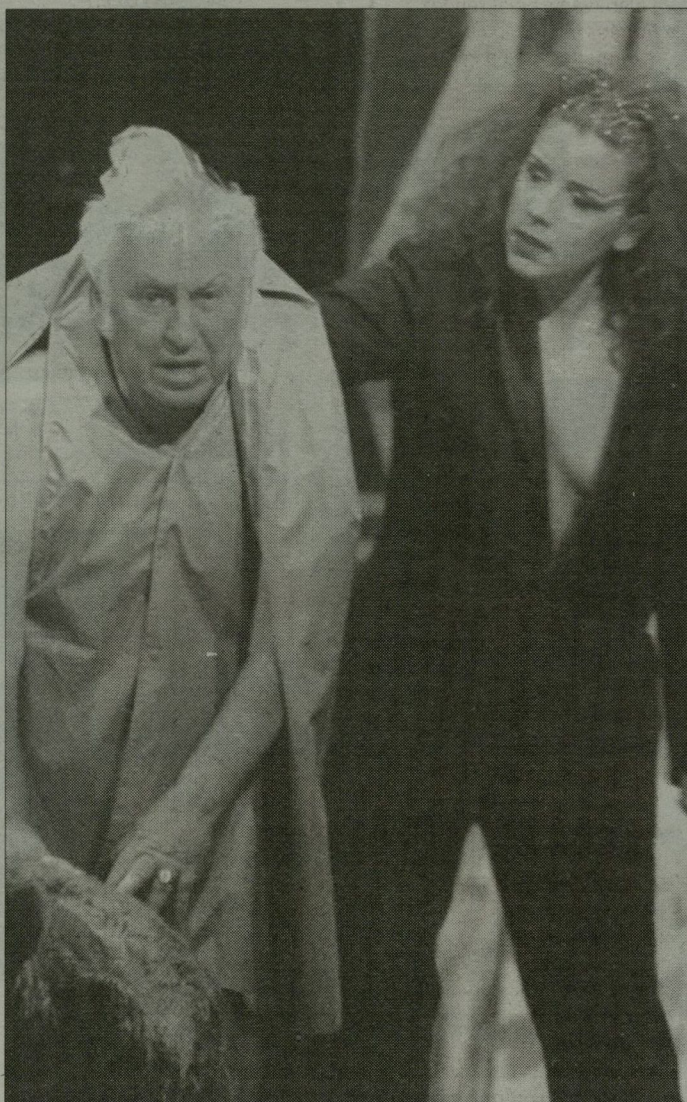
– Nagyon! Bár tavaly, amikor a Pécsen megrendezett országos színházi találkozón óriási sikerrel játszottunk a Britten-operát, régi jó barátom, Kézdy Gyuri sokat sejtetően gratulált. Amikor megkaptam a díjról az értesítést, alig akartam elhinni. A színházam nagyon előékeny volt velem, biztosították számomra a díjátadásra a szolgálati autót. Megható volt, amikor a Tivoli esti előadása előtt átvehettem a díjat. Először Gábor Miklós özegette, a díjat megalapító Vas Éva méltatott, majd az ország egyik legjobb kritikusa, Kolta Tamás mondta el: hajléktalan, idős clownt formáltam Puck szerepében, amit a szakma egyhangúan az elmúlt évad legeredetibb, legjobb Shakespearé-alakításának talált. A díjjal egy műves Gábor Miklós-érem mellett pénzjutalom is járt. Csodálatos érzés volt, nagyon jólesett. Sajnos, személyesen nem ismertem Gábor Miklóst, de mindig óriási színésznek tartottam, ezért különösen örültem a díjnak.

– **Szinte az egész pályája a szegedi teátrumhoz kötődik. Melyik volt a legkedvesebb itteni korszaka?**

– 1972-ben azért lettem szegedi színész, mert Debrecenben összeveszttem az ottani igazgatómmal, Tar Ferencel. Nem volt maradásom. A kezdetek, mint mindig, mindenhol, Szegeden is nehezek voltak. Ki ez? Honnan jött? – kérdezték. Amikor bemutatottuk Kálmán Imre A cirkuszercegnő című csodálatos operettjét, a zseniális pincér szerepét osztották rám. Igazából azal indult a szegedi pályafutásom. Amikor Ruszt József volt a főrendezőnk, jobbnál jobb szerepeket kaptam. Akkoriban főként operettekben léptem fel, azokban kétségtelenül a prímet fújtam.

– **A kilencvenes évek közepétől Zsótér Sándor rendezéseiben már izgalmas prózai szerepeket kapott...**

– Nagyon szerettem Az ügynök halálát, amit Király Levente főszereplésével minden este nagy

■ Herceg Zsolt az Oberont játszó Szolnoki Apollóniával a Szentivánéji álomban. (Fotó: Veréb Simon)

sikerrel játszottunk. Zsótér Sanyi 1997 nyarán a régi zsinagógában állította színpadra a III. Richard megkoronázása című expresszionista Jahn-dramát, amit sajnos csak kevésszer játszhattunk. Csupán epizódszerepem volt benne, de mégis emlékezetes maradt, mert még a rettegett Molnár Gál Pétertől is méltató kritikát kaptam. Karakterszínész vagyok, a pályámon nem voltak igazi nagy korszakok. Megkapsz egy szerepet, és vagy megtudod csinálni, vagy nem. Ha megtudod, sikered van. Ha nem, várod a következő feladatot. Voltak időszakok, amikor rosszul ment. Például a kilencvenes évek elején, Árkosi Árpád főrendezőse idején, aki állandóan azzal fenyegette a társulatot, hogy elmegy.

– **Milyen típusú rendezővel dolgozik a legszívesebben?**

– Azzal, aki hagy játszani, aki nem akarja rám erőltetni a saját kifejezőeszközeit. Mert nem biztos, hogy azok nekem is jól állnak. Angyal Máriával, Rusztal, Zsótérrel, Telihay Péterrel mindig öröm volt a munka. Noha sokáig az operett volt a szívem csücske, szeretek modern prózai

rendezésekben extrém figurákat is alakítani.

– **Mi volt a legnagyobb kihívás Puck szerepében?**

– Megtanulni zenére beszélni. Ne felejtsek el, ez egy opera! Rengeteg segítséget kaptam Oberfrank Péter zeneigazgatótól és az operista kollégáktól. Egy hónapon át küzdöttem a szereppel, mire megszületett az eredmény. Örülök, hogy most újra műsorra tűzzük a darabot: május elején itthon játsszuk, majd a Thália Színházban vendég szerepünk vele. Minden vájt fül és nyitott színházbarátnak ajánlom, jöjjön el, és nézze végig. Akik már az első felvonás után hazarohantak, nem adták meg önmaguknak a lehetőséget, hogy valami eredetit és izgalmasat lássanak. Ebben az évadban is kaptam két új szerepet: Halasi Imre rendezésében a Csárdáskirálynő Ferdinánd főherceget játszom, majd benne voltam Zsótér Sanyi Brecht-produkciójában, a Galilei életében is. Ennek különösen azért örülök, mert ezt az előadást is beválogatták az idei országos színházi találkozó versenypogramjába.

HOLLÓSI ZSOLT

Gyerünk a moziba be!

A Hídember Szegedre ért

MÁR JÁTSSZÁK SZEGEDEN A HÍDEMBERT, MELYEZ HASONLÓ TÖRTÉNELMI NAGYJÁTÉKFILM 1968 ÓTA NEM KÉSZÜLT MAGYARORSZÁGON. A SZÉCHENYIRŐL SZÓLÓ ALKOTÁST MÁR KÉSZÍTÉSE KÖZBEN SOK TÁMADÁS ÉRTE.

Széchenyi István halálának 142. évfordulójára, április 8-ára időzítették a Hídember című, 2 óra 20 perces magyar történelmi nagyjátékfilm díszbemutatóját a felújított Uránia Nemzeti Filmszínházban. Az 2,2 milliárd forintos költségvetésből készült alkotást – amely így minden idők legrágább magyar filmje – országosra, Szegeden is április 11-e óta vetítik a mozik. A film a kiemelkedő nézettségű amerikai produkciókkal egyező számú, huszonöt kópiával indult útjára.

A Hídember forgatása tavaly májusban kezdődött és idén januárban fejeződött be. A kulturális minisztérium a millenniumi keretből 1,8 milliárd forinttal támogatta a filmet; koprodukciós partnerként közreműködött a német Journal Film, az osztrák Wega Film, a Mafilm Rt. és a Magyar Televízió Rt. A film producere Hábermann Jenő, a forgatókönyvet Can Togay és Bereményi Géza, a film rendezője írta, az operatőr Kárdos Sándor.

Hábermann Jenő elmondása szerint a Hídember ötlete 1998 januárjában, a Széchenyi Társaság Gelért szállóbeli bálján, a legnagyobb magyar tisztelet emberek társaságában fogant. A film címe, a „Hídember” nem elsősorban a Lánchídra utal, hanem arra, hogy Széchenyi a cselekedeteivel hidat épített Európa felé. A történet 1820 és 1860 között játszódik a Habsburg monarchiában, és Széchenyi életútját mutatja be attól kezdve, hogy ifjú fejjel elcsábítja bátyja feleségét és ezzel tönkreteszi tiszt karrierjét, egészen addig, amíg a Bécs melletti szanatóriumból még egy utolsó nagy játszma kezd a birodalommal.

A premiere könyv formájában megjelent a film forgatókönyve, valamint a Másik János által komponált egyórás filmzene CD-je, és a produkcióból készül egy háromrészes, egyenként egyórás tévéfilm. A Hídembernek német forgalmazója is van, amely egész Európában szeretné bemutatni a legnagyobb magyarról készült alkotást.

Az alkotók szerint a Hídember bemutatója a ma-

A SZEREPLŐK

A film főszereplői: Eperjes Károly (Széchenyi István gróf), Irina Latchina (Crescence), Cserhámi György (Wesselényi Miklós báró), Darvas Iván (Metternich), Nagy Ervin (Kossuth Lajos), Can Togay (Batthyány Lajos gróf) és Kovács Adél (Caroline Mead).

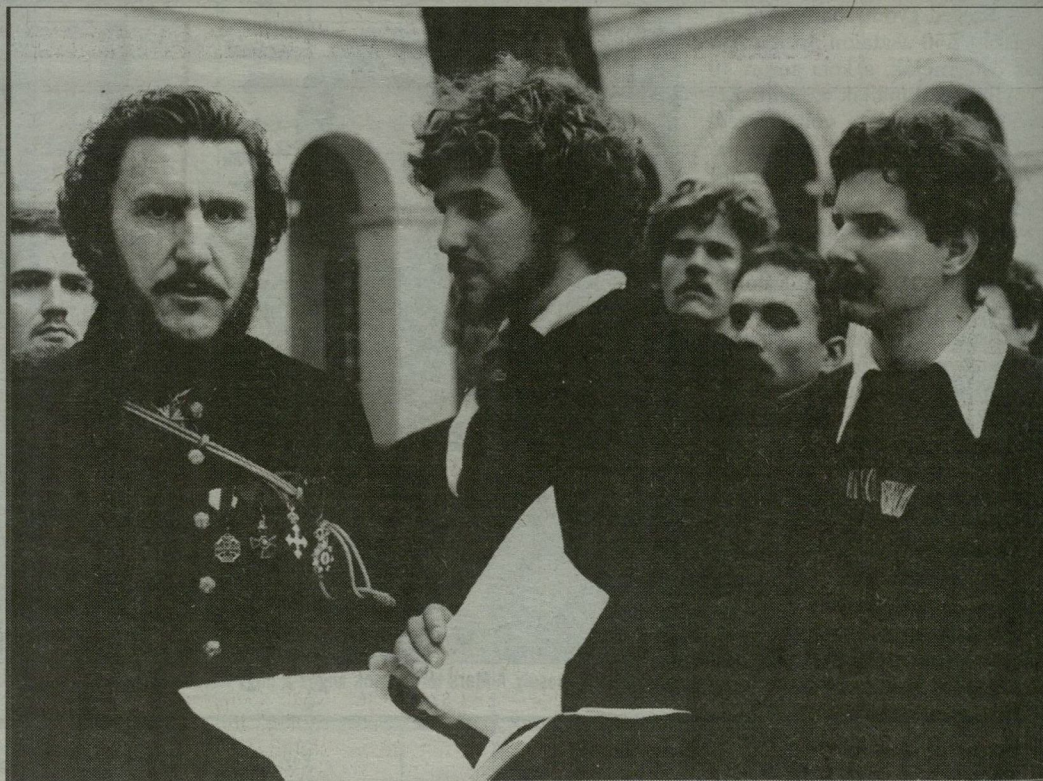
Forgách Antal Jakab Tamás, a Szegedi Nemzeti Színház művésze alakítja. Széchenyi testvéreit Gáspár Sándor és Gáspár Tibor, apját, Széchenyi Ferencet Blaskó Péter, anyját, Festetics Juliát Básti Juli játssza. A kisebb szerepekben látható Almási Éva, Bárdy György, Bodó Viktor, Bubik István, Derzsi János, Galkó Balázs, Garas Dezső, Haumann Péter, Helyei László, Hirtling István, Kaszás Attila, László Zsolt, Schell Judit és Szarvas József.

A jelmezeket Szakács Györgyi tervezte, a díszleteket Pauer Gyula művészeti vezető elképzelése alapján Lázár Tibor díszlettervező készítette, a vezető építész Martin Éva.

gyar film ünnepe, hiszen a legutóbbi hasonló történelmi alkotás – Várkonyi Zoltán Egri csillagok című filmje – 1968-ban készült. A Hídembert ugyanakkor többféle kritika is érte. A filmesek a produkció finanszírozása miatt tiltakoztak, mondván: a kulturális tárca hatalmas összeget juttatott a produkcióhoz, miközben mindössze 790 millió forinttal támogatott a legutóbbi filmszemlén bemutatott játékfilmek közül tizenkettőt. A szakmában visszatetszést keltett, hogy a kiemelt állami támogatás következtében a Magyarországon szokásosnál jóval magasabb díjazásért dolgoztak a Hídember alkotói. A történészek – köztük Kosáry Domokos akadémikus, aki egy ideig szakértőként dolgozott az alkotókkal – azért tiltakozik, hogy a film készítői megváltoztatták Széchenyi élettörténetének bizonyos elemeit, így például halálának körülményeit is.

A Hídember szegedi díszbemutatója az alkotók részvételével április 16-án este 8 órakor lesz a Belvárosi moziban. Hódmezővásárhelyen április 25-étől, Szentesen május 9-étől játsszák.

KECZER GABRIELLA

PODMANICZKY SZILÁRD

33.

Vénusz a Rózsadombon

Láthatólag megkönnyebbültek, hogy a kivégzést választottam. A férfi fölállt, a hátam mögött kinyílt ajtón át egy cellába vezetett.

„Akkor holnap reggel”, mondta a férfi, és rám zárta az ajtót, kétszer is.

A cellát egészen szépen berendezték, még virág is volt benne, valami fűtőnővény, ami az asztalról a rácsokra kapaszkodott.

No hiszen, ezek tényleg kivégeznek, gondoltam, levehervettem az ágyon. A fejem melletti polcon sok színes újság, lapozgattam őket, gondoltam, reggelig elszórakozok, aztán majd meglátjuk, mire képesek. Egy gyerekkel. Meg a harmóniájukkal.

Az újságokat lapozgatva ismeretlen figurákat bámultam, alattuk ismeretlen nevek, szimmetrikus sztárok. Picit unalmasak voltak, elálmosodtam. Az ágy végében összehajtott takarót magamra húztam, fejem alá tömtöm a párnát, és elaludtam.

Álmomban kakaskukorékolást hallottam, s az ágyam fölött ablak nyílt egy sima tükrű tó felé, fölötte pára járt lomha gomolyagokban. Fölkapaszkodtam a párkányra, a nap vékony sávja sárgán zizegett az erdő felett. Hirtelen kinyílt a cellám ajtaja, a férfi lépett be, a háttérben a nő. Főlkészültél, kérdezte a férfi. Föl, válaszoltam. Megrágadt a karomat, de kirántottam, s megkértem: egy kis méltóság, szimmetrikus uram! Kivették az udvarba, ahová előző nap dobtak le a hálóval, s a felkelő, a házon átbukó nap fényében egy szürke oszlo-

pot pillantottam meg az udvar közepén. Segítsünk, vagy tudod magadtól a dolgod, kérdezte a nő. Tudom is, meg nem is, sóhajtottam. Akkor igyekezz, mondta a nő, mert halálra unjuk magunkat, legutóbb három éve volt kivégzés. Mélységes csend volt, lábujjhegyen közelítettem meg az oszlopot, s amire vártam, ott volt. Az oszlop másik oldalán az izzó maszk. A nő és a férfi kétoldalt álltak karba font kézzel. Hogy legalább haláloban megtudd, mi a szimmetria, szépen támaszd a maszk belső falának az arcod, s már végeztünk is. Utolsó kívánságom lehet, kérdeztem. Az itt nem szokás, válaszolta a férfi, egy kívánsággal több vagy kevesebb, nem számít, hát akkor inkább kevesebb. Biztos, hogy működik, kérdeztem. Persze, válaszolta a nő. Nem próbálná ki előbb, kérdeztem a férfit. Ne játssz velünk, kicsi, mert megbánod, mondta a férfi. Még ennél is jobban, kérdeztem. Na, gyerünk, vagy a saját kezemmel..., mondta a nő. Jól van, jól van, nyugtatgattam, de biztos, hogy az én méretem. Na, ebből elég, mondta a férfi, és egy mozdulattal elkapta mindkét kezem, hátra csavarta, majd a fejem fölé emelve, mint egy rúddal, beletolta az arcomat a maszkba. Melegség öntött el, a maszk anyaga rápatadt az arcomra. Már éreztem a füstölő bőr iszonyúan bűdös szagát, s ahol a hajam is hozzáért, megperzselődött, s mint egy dallam, úgy futott föl a lág a hajfürtökön. Fájdalmat viszont még nem éreztem, gondoltam, tudják ezek a módját, mégiscsak emberek, még ha szimmetrikusak is. Minden tagom elszibbadt, már nem fájt a férfi-kéz szorítása sem, a talpam alól elvesztettem a talajt, mintha lebegnék. A hangok megszűntek körülöttem, még az arcom sercege is. Vártam, hogy meghaljak. Igaz, fogalmam se volt róla, hogy milyen lehet az, úgyhogy úgy döntöttem, kinyitom a szemem, lehet, hogy saját halálunkról is meg kell győződnünk. De a szemem nem nyílt, a szempillám hozzáégett az arcomhoz, aztán mégis, egy kattánással sikerült fölnyitni a szememet. Ez az, bámulatos, de nem merem pislogni. A szemem körül vörös sárga karika izzott, mintha lángo-

ló látszövön át néznék, a távolban, milyen remek, apró, barna állatokat láttam, amint fölemelik a fejüket, szimatolnak, aztán tovább legelésznek a fűben, a finom levelek között. Egyszer csak egy kislányt pillantottam meg, olyan idős lehetett, mint én, és nagyon ügyetlenül és nagyon gyorsan rohant az erdőben. Az állatok fölkapták a fejüket, szimatoltak, s ki merre látott, futásnak eredt. A kislány nem nézett hátra, az egyik cipőjét éppen elhagyta, gyorsan lerúgta a másikat is, ettől valahogy ügyesebben ugrott az ágak között. De nem eléggé. Ugrás közben fönnakadt egy kiálló gyökérszálon és nagyon csúnyán elterült. Mi történt? A kislány meg se mozdult. Túrelmetlenül figyeltem, mi lesz vele. Nem mozdult, egy kicsit közelebbről is megnéztem. Ajaj. Itt segítség kell. Már leszállt az est, éreztem, hűl körülötte a levegő. Az erdő állatai elcsendesedtek, aztán varázsüresre újra megindult az élet: neszek, motozások, szempárok suhantak a bokrok között. De a kislány csak nem mozdult. Akkor egyszer csak mit látok, a hold egyre több fényt szórt rá, a kislány körül egy kék, piros, sárga és ezüstös kagyló zárult lassan, majd elengedte, szétnyílt, s eltűnt. De a kislány csak nem mozdult. Mi lehet vele? És így telt az egész éjszaka. Hajnalban megint elűtek az állatok, az éjszakaiak, s hamarosan nappali vadak vették át a terepet. Alig, hogy felkelt a nap, kürtöző harsant, s alig, hogy kürtöző harsant, vadászok jelentek meg az erdőben. Úgy nyolcan voltak, szét-szóródtak. De annyira, hogy egyikük pont rátalált a kislányra. Leguggolt mellé, fölülte, a kislány, na végre, kinyitotta a szemét. A vadász vizet adott neki a kulacsából, majd megkérdezte: hát te mit keresel itt? A kislány értetlenül rázta a fejét: nem tudom. A vadász megfújta kürtjét, ő volt a kürtös, odahívta a többieket, lássanak csodát. Mire a többiek odaértek, megtört puskacsővel persze, a kislány már állt, s épp egy kérdést intézett a vadászhoz: Ha te azt kérdezed, hogy én ki vagyok, akkor én meg azt, figyelj, hogy hol vagyok?

(Vége.)